

Asia: VN/36703/2025

Begäran om utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av skogslagen och 70 och 82 § i naturvårdslagen

Utlåtande enligt paragraf

Skogslagens 10 c § Inskränkningar i skötseln och användningen av skog för beaktande av fågelfauna

Natur och Miljö ställer sig i huvudsak positivt till propositionens syfte att förtydliga hur fågelfaunan ska beaktas vid skogsbruksåtgärder och att anpassa den nationella lagstiftningen till kraven enligt EU:s fågeldirektiv och den tolkning som fastslagits av EU-domstolen i Voore Mets-avgörandet.

Den föreslagna 10 c § innebär flera förbättringar jämfört med gällande skogslag, särskilt genom att införa en uttrycklig skyldighet att bedöma skogsområdets fågelfauna, vidta förebyggande åtgärder, förbjuda drivning under häckningstid i vissa särskilt känsliga skogstyper och förbjuda skadande av pågående häckning i observerade bon.

Samtidigt anser vi att förslaget i sin nuvarande formulering inte är tillräckligt detaljerad eller beskrivande. Det framgår inte hur bedömningen av fågelfaunan ska genomföras rent konkret, vilka kriterier eller datakällor som ska användas, vilken kompetens som krävs av den som utför bedömningen, vilka dokumentationskrav som ska gälla eller vilka förebyggande åtgärder som i praktiken kan anses tillräckliga.

Samma oklarheter gäller både drivning och andra åtgärder som syftar till utnyttjandet/användningen av skog. Avsaknaden av tydliga minimikrav riskerar att leda till varierande praxis, rättsosäkerhet för verksamhetsutövare samt begränsade möjligheter till effektiv och enhetlig tillsyn. Natur och Miljö anser därför att det bör klargöras om samma bedömningsmetodik och grundläggande krav ska tillämpas oberoende av åtgärdstyp, särskilt i situationer där flera aktörer deltar i planering och genomförande över tid.

Natur och Miljö ser positivt på att drivning förbjuds under häckningstid i vissa skogstyper som generellt är särskilt viktiga för fågelfaunan. Samtidigt delar vi den oro som framförts av flera remissinstanser över att avgränsningen till endast vissa skogstyper inte motiveras tillräckligt i propositionen. Eftersom häckande fåglar förekommer i alla skogstyper, anser Natur och Miljö att skyddseffekten riskerar att bli otillräcklig. Därtill kan begrepp som ”bördiga lövträdsdominerade skogar” vara svåra att tolka och tillämpa enhetligt i praktiken, vilket ytterligare försvårar tillsyn och att bestämmelsen följs.

Natur och Miljö ser även betydande risker i förslagets formulering om att dödande eller störning av fåglar eller skadande av bon inte ska betraktas som avsiktligt om skyldigheterna i paragrafens tidigare moment har följts. Så länge innehållet i bedömningsskyldigheten och de förebyggande åtgärderna inte är preciserade, finns det en risk att förslaget beaktas medföra ansvarsfrihet snarare än krav på faktiska åtgärder, vilket är i strid med EU:s fågeldirektivs krav på effektivt skydd och den tolkning av avsiktlighet som EU-domstolens praxis kommit fram till.

Skogslagens 14 § Anmälan om användning av skog

-

Skogslagens 18 § Skogsbrott och skogsförseelse

Natur och Miljö ser positivt på att överträdelser av lagen i den föreslagna 10 c § kan leda till påföljder. För att förslaget ska få avsedd effekt krävs dock att tillsynsmyndigheterna har tillräckliga resurser för tillsyn samt tydliga och enhetliga bedömningsgrunder.

Naturvårdslagens 70 § Fridlysning av djurarter

Natur och Miljö understryker att utgångspunkten i naturvårdslagen är ett starkt skydd av arter och att en tydlig syn på vilka fågelarter är fridlysta, hotade, fåtaliga och i behov av skydd för att kunna göra adekvata bedömningar av fågelfaunan i skogsområden. Förtydliganden i skogslagen får inte leda till att skyddsnivån i praktiken urholkas, utan bör snarast förbättra möjligheten att skydda sårbara fågelarter.

Naturvårdslagens 82 § Allmänt undantag från vissa fridlysningsbestämmelser

Natur och Miljö är kritisk till att det allmänna undantaget föreslås omfatta även störning av fåglar under häckningstid. Även om undantaget formellt begränsas till situationer där populationens gynnsamma bevarandestatus inte äventyras, riskerar ändringen att försvaga skyddet under en biologiskt särskilt känslig period. Eftersom Finland har möjlighet att införa strängare nationella skyddsregler än vad EU:s fågeldirektivs minimikrav kräver, bör man inte inskränka tillämpningsområdet för förbudet mot störning av fåglar. En sådan förändring bedöms försvaga skyddet av den biologiska mångfalden.

Propositionens konsekvenser

Hur bedömer ni propositionens konsekvenser (kapitel 4.2 i motiveringen till propositionsutkastet)?

Natur och Miljö anser att propositionen är relevant och viktig, särskilt mot bakgrunden att skogsbruksåtgärder i allt högre grad utförs året runt, vilket utsätter häckande fåglar för allt större tryck. Samtidigt anser vi att propositionen kräver revidering i form av tydligare formuleringar och

preciserade krav vad gäller bedömning och åtgärder för att bestämmelserna ska kunna tillämpas rättssäkert och konsekvent. Ett tydligare och mer preciserat regelverk skulle enligt Natur och Miljö bidra till både ett effektivare skydd för fågelfaunan och ökad rättssäkerhet för skogsbrukets aktörer.

Andra kommentater

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Natur och Miljö betonar vikten av att staten och statligt ägda markområden går före i tillämpningen av god praxis inom skogsbruket. Offentliga markägare bör fungera som förebilder i hur skogsbruk bör utövas med adekvat hänsyn till biologisk mångfald. Att säkerställa häckningsfred för fåglar är en central del av att bevara biologisk mångfald och fungerande skogsekosystem.

Med vänlig hälsning,

Jonas Heikkilä

verksamhetsledare

Natur och Miljö

Heikkilä Jonas
Natur och Miljö r.f